

Oponentský posudek na rigorózní práci

Mgr. Petra Výborného

„Nezávislost centrální banky podle evropského a českého práva“

Předložená rigorózní práce se zabývá *tématem*, které je po přistoupení ČR k EU a zejména v souvislosti s budoucím vstupem do eurozóny velmi důležité. Autor rozebírá úpravy nezávislosti Evropské centrální banky podle Smlouvy ES a nezávislosti České národní banky v právním řádu ČR, jež má také odpovídat požadavkům Smlouvy, a poté výsledná zjištění srovnává. Neomezuje se na pouhý pozitivistický přístup k právním textům, nýbrž pracuje s nimi v kontextu různých agend centrálního bankovníctví. Proto se vedle jednotlivých aspektů nezávislosti (funkční, institucionální, personální, finanční) zabývá i významem zkoumaného institutu pro legislativní činnost centrální banky i její správní činnost, se zřetelem ke vztahům s výkonnou mocí (Evropská komise resp. vláda). Zamýšlí se i nad právní odpovědností ECB/ČNB; zde by bylo namístě vysvětlit meze výkonu soudního přezkumu (obecné a správní soudnictví, evropské i české) ve vztahu k míře diskrece, kterou dávají centrální bance právní předpisy..

Práce má namnoze diskusní charakter a obsahuje řadu vlastních úvah autora, i když míst, kde by vysloveně polemizoval s jinými názory je poskrovnu. Je přehledně strukturována, psána srozumitelně a po stránce formální v pořádku.

Autor dosáhl sledovaného cíle a je patrné, že se v materii dobře orientuje. Proto následující připomínky nemají zásadní povahu:

- Na s. 15 se hovoří o „nadřazenosti“ ECB nad národními centrálními bankami, pak ale je za subjekt evropské měnové politiky označován ESCB, na jehož rozhodování se národní banky spolu s ECB podílí. Je tedy tato politika doménou výlučné pravomoci EU nebo nikoliv?
- Doplnující otázka: který článek Ústavy ČR (49/10 nebo 10a) považuje autor za právní základ vnitrostátních účinků aktů ECB a proč?
- Znamená absence přímé vazby ECB na členské státy a unijní občany (s. 28), že otázka demokratické legitimacy jejich rozhodnutí je irelevantní? (viz téma „odpovědnosti“)
- Autor řadí na s. 43 Soudní dvůr (podobně i Účetní dvůr) mezi „politické“ instituce EU?
- V práci jsem nenašel komentář ke kauze Pl. ÚS 59/00 ČNB (?).
- Je-li sjednocení dohledu nad celým finančním trhem zdrojem potenciálních tlaků na nezávislost národní centrální banky (s. 76 an.), měla by EU přijmout nějaké legislativní řešení?
- Kritickým místem ve vztahu ČNB-vláda ohledně přípravy na přijetí eura zřejmě není jen otázka změny režimu kurzu Kč (vstup do ERM II)?
- Diskusní otázka na závěr: která změna, již přináší Lisabonská (reformní) smlouva, může mít významný vliv na nezávislost evropského resp. českého centrálního bankovníctví?

Práci považuji za vyhovující požadavkům, které stanoví Rigorózní řád PDF UK a proto ji **doporučuji** k ústní obhajobě v rámci státní rigorózní zkoušky.

V Praze 16. prosince 2007

JUDr. Ing. Jiří Zemánek, OSc.